

Bekendtgørelse af international konvention af 16. december 1966 om borgerlige og politiske rettigheder med tilhørende valgfri protokol (* 1)

Ved kgl. resolution af 14. december 1971, og efter at folketinget den 4. juni 1971 havde meddelt sit samtykke dertil, har Danmark ratificeret den i New York den 20. marts 1968 undertegnede internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder med tilhørende valgfri protokol.

Konventionen og protokollen har følgende ordlyd (den kinesiske, russiske og spanske tekst er udeladt her):

INTERNATIONAL KONVENTION OM BORGERLIGE OG POLITISKE RETTIGHEDER

De i denne konvention deltagende stater, som

finder - i overensstemmelse med de i De Forenede Nationers pagt erklærede principper - at anerkendelsen af menneskets naturlige værdighed og af hele menneskehedens lige og umistelige rettigheder danner grundlaget for frihed, retfærdighed og fred i verden

anerkender, at disse rettigheder hidrører fra det enkelte menneskes naturlige værdighed,

anerkender - i overensstemmelse med verdenserklæringerne om menneskerettighederne - at idealet om frie mennesker, der nyder borgerlig og politisk frihed samt frihed for frygt og nød, kun kan opnås, såfremt der skabes sådanne vilkår, at enhver kan nyde såvel sine borgerlige og politiske rettigheder som sine økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder,

erkender, at De forenede Nationers pagt pålægger staterne at fremme den almindelige respekt for og overholdelse af menneskerettigheder og frihedsrettigheder,

erkender, at det er det enkelte menneskes skyldighed, i kraft af dets forpligtelser over for sine medmennesker og over for det samfund, det tilhører, at søge de i denne konvention anerkendte rettigheder fremmet og overholdt,

er blevet enige om følgende artikler:

Afsnit I

Artikel 1

1. Alle folk har selvbestemmelsesret. I kraft af denne kan de frit bestemme deres politiske stilling og frit varetage deres egen økonomiske, sociale og kulturelle udvikling.

2. Alle folk kan til deres egne formål disponere frit over deres naturgivne rigdomskilder og ressourcer uden derved at gøre indgreb i forpligtelser hidrørende fra internationalt økonomisk samarbejde, der er baseret på princippet om gensidig fordel i folkeretten. Et folk må aldrig berøves sine eksistensmuligheder.

3. De i denne konvention deltagende stater, herunder sådanne som har ansvaret for forvaltningen af ikke-selvstyrende områder eller formynderskabsområder, skal medvirke til selvbestemmelsesrettens gennemførelse og respektere denne rettighed i overensstemmelse med bestemmelserne i De forenede Nationers pagt.

Afsnit II

Artikel 2

1. Enhver i denne konvention deltagende stat forpligter sig til at respektere og tilsikre alle personer, der befinder sig inden for dens område og er undergivet dens jurisdiktion, de i denne konvention anerkendte rettigheder uden forskelsbehandling af nogen art, herunder som følge af race, hudfarve, køn, sprog, religion, politisk eller anden anskuelse, national eller social herkomst, formueforhold, fødsel eller anden stilling.

2. Enhver i denne konvention deltagende stat forpligter sig til i overensstemmelse med sin forfatning og med denne konventions bestemmelser at træffe de fornødne foranstaltninger til ad lovgivningens vej eller på anden måde at tilsikre de i denne konvention anerkendte rettigheder, dersom disse ikke allerede er gennemført.

3. Enhver i denne konvention deltagende stat forpligter sig til:

- a) at sikre enhver, hvis rettigheder eller friheder efter denne konvention krænkes, adgang til effektive retsmidler herimod, uanset om de personer, der har begået krænkelsen, har handlet i embeds medfør;
- b) at sikre enhver, der gør krav på sådanne retsmidler, adgang til at få sin ret til disse afgjort af kompetente judicielle, administrative eller lovgivende myndigheder eller af anden i henhold til den pågældende stats retsordning kompetent myndighed samt at videreudvikle mulighederne for at anvende judicielle retsmidler;
- c) at sikre, at de kompetente myndigheder tager en klage til følge, når den er fundet berettiget.

Artikel 3

De i denne konvention deltagende stater forpligter sig til at sikre mænds og kvinders lige ret til at nyde alle de i denne konvention anførte borgerlige og politiske rettigheder.

Artikel 4

1. I en offentlig nødstilstand, som truer nationens beståen, og som officielt proklameres som en sådan, kan de i denne konvention deltagende stater træffe foranstaltninger, hvorved deres forpligtelser i henhold til konventionen fraviges i det omfang, sådanne foranstaltninger er absolut nødvendige i den givne situation, og forudsat, at de ikke er uforenelige med statens øvrige forpligtelser i henhold til folkeretten og ikke indebærer forskelsbehandling alene på grund af race, hudfarve, køn, sprog, religion eller social herkomst.

2. Foranstående bestemmelse hjemler ikke fravigelser af artikel 6, 7, 8 (stk. 1 og 2), 11, 15, 16 og 18.

3. Enhver i denne konvention deltagende stat, der benytter sig af retten til at fravige konventionens bestemmelser, skal omgående gennem De forenede Nationers generalsekretær underrette de øvrige i konventionen deltagende stater om de bestemmelser, den har fraveget, og om begrundelsen herfor. Den pågældende stat skal give en yderligere meddelelse ad samme vej den dag, den bringer sådanne fravigelser til ophør.

Artikel 5

1. Intet i denne konvention må fortolkes som medførende nogen ret for en stat, gruppe eller person til at udøve nogen virksomhed eller foretage nogen handling, der tager sigte på at tilintetgøre nogen af de heri anerkendte rettigheder eller friheder eller på at begrænse disse i videre omfang, end denne konvention hjemler.

2. Grundlæggende menneskerettigheder, der i medfør af lov, konventioner, administrative bestemmelser eller sædvane anerkendes eller består i en i denne konvention deltagende stat, må ikke begrænses eller fraviges under foregivende af, at denne konvention ikke anerkender sådanne rettigheder eller kun anerkender dem i mindre udstrækning.

Afsnit III

Artikel 6

1. Ethvert menneske har en naturgiven ret til livet. Denne ret skal beskyttes ved lov. Ingen må vilkårligt berøves livet.

2. I lande, som ikke har afskaffet dødsstraffen, må en dødsdom kun idømmes for de groveste forbrydelser i overensstemmelse med den lovgivning, som var gældende på det tidspunkt, da forbrydelsen blev begået, og som ikke må være i strid med bestemmelserne i denne konvention eller med konventionen om forebyggelse af og straf for folkedrab. Dødsstraf kan kun fuldbyrdes i henhold til en endelig dom afsagt af en kompetent domstol.

3. Når berøvelse af livet er ensbetydende med folkedrab, skal intet i denne artikel berettige en i denne konvention deltagende stat til på nogen måde at fravige forpligtelser, den har påtaget sig i henhold til bestemmelserne i konventionen om forebyggelse af og straf for folkedrab.

4. Enhver dødsdømt skal have ret til at søge benådning eller forvandling af straffen. Amnesti, benådning eller forvandling af dødsstraffen skal kunne tilstås i alle tilfælde.

5. Dødsstraf må ikke idømmes for forbrydelser begået af personer under 18 år og må ikke fuldbyrdes over for gravide kvinder.

6. Intet i denne artikel skal kunne påberåbes for at forsinke eller forhindre afskaffelse af dødsstraffen i en i denne konvention deltagende stat.

Artikel 7

Ingen må underkastes tortur eller grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. I særdeleshed må ingen uden sit frit afgivne samtykke underkastes medicinske eller videnskabelige eksperimenter.

Artikel 8

1. Ingen må holdes i slaveri; slaveri og slavehandel under enhver form skal være forbudt.

2. Ingen må holdes i trældom.

3. a) Ingen må beordres til at udføre tvangs- eller andet pligtarbejde;

- b) I lande, hvor frihedsberøvelse med strafarbejde kan idømmes som straf for en forbrydelse, skal bestemmelsen i stk. 3 a) ikke være til hinder for at lade nogen udføre strafarbejde i henhold til en herom af en kompetent domstol afsagt dom;
- c) I denne bestemmelse omfatter udtrykket »tvangs- eller pligtarbejde« ikke:
- i) arbejde eller tjeneste, som ikke er nævnt i litra b) ovenfor, men som normalt kræves af en person, der er berøvet sin frihed som følge af en lovlig retsafgørelse, eller af en person, der på betingelser er løsladt fra sådan frihedsberøvelse;
- ii) tjeneste af militærkarakter og - i lande, hvor militærnægtelse anerkendes - samfundstjeneste, der i henhold til lov kræves udført af militærnægtere;
- iii) tjeneste, der kræves i en nødstilstand eller under katastrofer, der truer samfundets liv eller velfærd;
- iv) arbejde eller tjeneste, der er et led i normale borgerpligter.

Artikel 9

1. Enhver har ret til frihed og personlig sikkerhed. Ingen må underkastes vilkårlig arrest eller frihedsberøvelse. Ingen må berøves sin frihed undtagen af sådanne grunde, og i overensstemmelse med sådanne fremgangsmåder, som er fastsat ved lov.

2. Enhver, der arresteres, skal ved arrestationen oplyses om grundene hertil og straks underrettes om eventuelle sigtelser mod ham.

3. Enhver, der arresteres eller tilbageholdes som sigtet for et strafbart forhold, skal ufortøvet fremstilles for en dommer eller anden øvrighedsperson, der ved lov er bemyndiget til at udøve domsmyndighed, og skal have ret til rettergang inden for en rimelig frist eller til løsladelse. Det skal ikke være den almindelige regel, at personer, som afventer rettergang, hensættes i varetægtsarrest, men deres løsladelse kan gøres betinget af garantier for, at de giver møde under rettergangen på ethvert andet stadium af processen og i givet fald til dommens fuldbyrdelse.

4. Enhver, der berøves sin frihed ved arrestation eller anden tilbageholdelse, skal have ret til at indbringe sagen for en domstol, for at denne uden ophold kan træffe afgørelse om lovligheden af hans tilbageholdelse og beordre ham løsladt, hvis tilbageholdelsen ikke er lovlig.

5. Enhver, der har været offer for ulovlig arrestation eller anden tilbageholdelse, skal have ret til erstatning.

Artikel 10

1. Alle, der berøves deres frihed, skal behandles humant og med respekt for menneskets naturlige værdighed.

2. a) Tiltalte personer skal, hvis der ikke foreligger ganske særlige omstændigheder, holdes adskilt fra domfældte personer og skal undergives særskilt behandling svarende til deres stilling som ikke domfældte;

- b) tiltalte unge mennesker skal holdes adskilt fra voksne, og sagerne mod dem skal afgøres så hurtigt som muligt.

3. Straffesystemet skal omfatte en fangebehandling, hvis vigtigste formål skal være fangernes forbedring og resocialisering. Unge lovovertrædere skal holdes adskilt fra voksne og gives en behandling svarende til deres alder og retslige stilling.

Artikel 11

Ingen må anbringes i fængsel alene på grund af manglende evne til at opfylde en kontraktlig forpligtelse.

Artikel 12

1. Enhver, der lovligt befinder sig på en stats område, skal inden for dette have ret til at færdes frit og til frit at vælge sit opholdssted.

2. Enhver skal have ret til at forlade et hvilket som helst land, herunder sit eget.

3. Ovennævnte rettigheder må ikke underkastes andre begrænsninger end sådanne, som er fastsat ved lov og er nødvendige for at beskytte statens sikkerhed, den offentlige orden (*ordre public*), den offentlige sundhed eller sædelighed eller andres rettigheder og friheder, og som er forenelige med de øvrige i denne konvention anerkendte rettigheder.

4. Ingen må vilkårligt berøves retten til at indrejse i sit egen land.

Artikel 13

En udlænding, som lovligt befinder sig på en i denne konvention deltagende stats område, kan kun udvises i henhold til en afgørelse, der er truffet i overensstemmelse med lov, og skal, medmindre tvingende hensyn til statens sikkerhed er til hinder derfor, have adgang til at fremføre de grunde, der taler imod hans udvisning, til at få sin sag undergivet fornyet prøvelse hos og til i dette øjemed at være repræsenteret over for vedkommende myndighed eller een eller flere af vedkommende myndighed særligt udpegede personer.

Artikel 14

1. Alle skal være lige for domstolene. Enhver skal ved afgørelsen vedrørende en anklage mod ham for et strafbart forhold eller vedrørende hans rettigheder og forpligtelser i et søgsmål være berettiget til retfærdig og offentlig rettergang for en kompetent, uafhængig og upartisk domstol, der er oprettet ved lov. Pressen og offentligheden kan udelukkes fra hele rettergangen eller fra dele af denne af hensyn til sædeligheden, den offentlige orden (*ordre public*) eller statens sikkerhed i et demokratisk samfund, eller hvor hensynet til parternes privatliv kræver det, eller i det omfang retten finder absolut nødvendigt, når offentlighed på grund af særlige omstændigheder ville skade retfærdighedens interesser; dog skal enhver dom, der afsiges i en straffesag eller i et søgsmål offentliggøres, medmindre hensynet til unge mennesker taler herimod, eller det drejer sig om ægteskabssager eller sager om forældremyndighed eller værgemål for børn.

2. Enhver, der anklages for en lovovertrædelse, har ret til at blive anset for uskyldig, indtil hans skyld er bevist i overensstemmelse med loven.

3. Enhver skal ved afgørelsen af en anklage mod ham for et strafbart forhold være berettiget til følgende minimumsgarantier i fuld lighed:

- a) at blive underrettet ufortøvet og udførligt i et sprog, han forstår, om indholdet af og årsagen til den anklage, der er rejst mod ham;
- b) at få tilstrækkelig tid til og mulighed for at forberede sit forsvar og til at stå i forbindelse med en advokat, han selv har valgt;
- c) at få sin sag pådømt uden unødigt ophold;
- d) at få sagen pådømt i sin nærværelse og at forsvare sig personligt eller ved hjælp af en forsvarer, som han selv har valgt, at blive oplyst om sin ret til juridisk bistand, såfremt han ikke allerede har en sådan bistand, og til at få beskikket en forsvarer, når hensynet til retfærdigheden kræver det, og i så fald uden udgift for ham, hvis han ikke har tilstrækkelige midler til at afholde udgifterne herved;
- e) at afhøre eller lade vidnerne imod ham afhøre og at få vidner i sin interesse tilsagt og afhørt på samme betingelser som vidner imod ham;
- f) at få gratis bistand af en tolk, hvis han ikke forstår eller taler det sprog, der anvendes i retten;
- g) ikke at blive tvunget til at vidne imod sig selv eller erkende sig skyldig.

4. I sager mod unge mennesker skal rettergangen gennemføres under hensyntagen til de pågældendes alder og ønskeligheden af at fremme deres resocialisering.

5. Enhver, der er domfældt for en forbrydelse har ret til at få domfældelsen og fastsættelsen af retsfølgen prøvet af en højere domstol i overensstemmelse med loven.

6. Når en person ved endelig dom er domfældt for en strafbar handling, og når hans dom senere er blevet omstødt, eller han er blevet benådet som følge af, at en ny eller nyopdaget omstændighed på afgørende måde viser, at domfældelsen var fejlagtig, skal der tillægges den, som har udstået straf som følge af en sådan domfældelse, erstatning efter loven, medmindre det godtgøres, at det helt eller delvis kan tilskrives ham selv, at den ukendte omstændighed ikke kom for dagen i rette tid.

7. Ingen må på ny tiltales eller straffes for en lovovertrædelse, for hvilken han allerede er blevet endelig domfældt eller frifundet i overensstemmelse med det enkelte lands lovgivning og strafferetspleje.

Artikel 15

1. Ingen kan findes skyldig i et strafbart forhold på grund af en handling eller undladelse, som efter det pågældende lands ret eller efter folkeretten ikke var strafbar på det tidspunkt, da den blev begået. Der kan heller ikke pålægges strengere straf end den, der var anvendelig på det tidspunkt, da lovovertrædelsen blev begået. Hvis der efter at lovovertrædelsen er begået ved lov fastsættes en mildere straf, skal dette komme lovovertræderen til gode.

2. Intet i denne artikel skal være til hinder for, at en person domfældes og straffes for en handling eller undladelse, som på det tidspunkt, da den blev begået, var strafbar efter de almindelige af det internationale samfund anerkendte retsprincipper.

Artikel 16

Enhver har ret til overalt at blive anerkendt som havende retsevne.

Artikel 17

1. Ingen må udsættes for vilkårlig eller ulovlig indblanding i sit privatliv eller familieliv, sit hjem eller sin brevveksling, eller for ulovlige angreb på sin ære og sit omdømme.

2. Enhver har ret til lovens beskyttelse mod sådan indblanding eller sådanne angreb.

Artikel 18

1. Enhver har ret til at tænke frit og til samvittigheds- og religionsfrihed. Denne ret skal omfatte frihed til at bekende sig til eller antage en religion eller tro efter eget valg samt frihed til, alene eller sammen med andre, offentligt eller privat at give udtryk for sin religion eller tro ved gudsdyrkelse, udførelse af rituelle handlinger, overholdelse af religiøse sædvaner samt undervisning.

2. Ingen må underkastes tvang, der kan begrænse hans frihed til at bekende sig til eller antage en religion eller tro efter eget valg.

3. Friheden til at give udtryk for en religion eller tro må kun underkastes sådanne begrænsninger, som er foreskrevet ved lov og er nødvendige af hensyn til den offentlige sikkerhed, orden, sundhed eller sædelighed eller andres grundlæggende rettigheder og friheder.

4. De i denne konvention deltagende stater forpligter sig til at respektere forældres og i givet fald værgers frihed til at sikre omsorg for deres børns religionsundervisning og moralske opdragelse i overensstemmelse med deres egen overbevisning.

Artikel 19

1. Enhver har ret til meningsfrihed uden indblanding.

2. Enhver har ret til ytringsfrihed; denne ret skal omfatte frihed til at søge, modtage og meddele oplysninger og tanker af enhver art uden hensyn til landegrænser, i mundtlig, skriftlig eller trykt form, i form af kunst eller ved andre midler efter eget valg.

3. Udøvelsen af de ved denne artikels stk. 2 hjemlede rettigheder medfører særlige forpligtelser og et særligt ansvar. Den kan derfor undergives visse begrænsninger, men dog kun sådanne som er hjemlet ved lov og er nødvendige:

- a) af hensyn til respekten for andres rettigheder eller omdømme;
- b) af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden (*ordre public*), sundhed eller sædelighed.

Artikel 20

1. Al propaganda for krig skal være forbudt ved lov.
2. Enhver tilskyndelse til nationalt had, racehad eller religiøst had, som ophidser til forskelsbehandling, fjendtlighed eller vold, skal være forbudt ved lov.

Artikel 21

Retten til at deltage i fredelige forsamlings skal anerkendes. Udøvelsen af denne ret må ikke underkastes andre begrænsninger end sådanne, som fastsættes i overensstemmelse med loven og er nødvendige i et demokratisk samfund af hensyn til statens sikkerhed eller den offentlige sikker, den offentlige orden (*ordre public*), beskyttelsen af den offentlige sundhed eller sædelighed eller beskyttelsen af andres rettigheder og friheder.

Artikel 22

1. Enhver har ret til foreningsfrihed, herunder ret til at oprette og indmelde sig i fagforeninger til beskyttelse af sine interesser.
2. Udøvelsen af denne ret må ikke underkastes andre begrænsninger end sådanne, som er foreskrevet ved lov og er nødvendige i et demokratisk samfund af hensyn til statens sikkerhed eller den offentlige sikkerhed, den offentlige orden (*ordre public*), beskyttelsen af den offentlige sundhed eller sædelighed eller beskyttelsen af andres ret og frihed. Denne artikel skal ikke være til hinder for, at der pålægges medlemmer af de væbnede styrker og af politiet lovlige begrænsninger i deres udøvelse af denne ret.
3. Intet i denne artikel berettiger stater, der er deltagere i Den internationale Arbejdsorganisations konvention af 1948 om foreningsfrihed og beskyttelse af retten til at organisere sig, til at træffe lovgivningsmæssige foranstaltninger, som ville begrænse de garantier, der er fastsat i den pågældende konvention, eller til at anvende loven på en måde, som ville begrænse disse garantier.

Artikel 23

1. Familien er samfundets naturlige og grundlæggende gruppenhed og har ret til samfundets og statens beskyttelse.
2. Giftfærdige mænds og kvinders ret til at indgå ægteskab og stifte familie skal anerkendes.
3. Intet ægteskab må indgås uden de vordende ægtefællers frie og uforbeholdne samtykke.
4. De i denne konvention deltagende stater skal tage passende skridt til at sikre ægtefællernes ligestilling med hensyn til rettigheder og forpligtelser ved ægteskabets indgåelse, under ægteskabet og ved dets opløsning. I tilfælde af ægteskabets opløsning skal der drages omsorg for fornøden beskyttelse af eventuelle børn.

Artikel 24

1. Ethvert barn har uden forskelsbehandling på grundlag af race, hudfarve, køn, sprog, religion, national eller social herkomst, formueforhold eller fødsel, ret til de beskyttelsesforanstaltninger fra familiens, samfundets og statens side, som dets stilling som mindreårig kræver.
2. Ethvert barn skal registreres umiddelbart efter fødslen og have et navn.
3. Ethvert barn har ret til at erhverve et statsborgerskab.

Artikel 25

Enhver borger skal uden nogen af de i artikel 2 omhandlede former for forskelsbehandling og uden urimelige begrænsninger have ret til og mulighed for:

- a) at deltage, direkte eller gennem frit valgte repræsentanter, i varetagelsen af offentlige anliggender;
- b) at stemme og modtage valg ved reelt gennemførte periodiske valg på grundlag af almindelig og lige stemmeret og hemmelig afstemning, der sikrer, at vælgernes vilje frit kommer til udtryk;
- c) at have adgang til offentlig tjeneste i sit land på grundlag af almindelig ligestilling.

Artikel 26

Alle mennesker er lige for loven og er berettigede til lovens ligelige beskyttelse uden nogen forskelsbehandling. I denne henseende skal loven forbyde enhver forskelsbehandling og sikre alle ligelig og effektiv beskyttelse imod forskelsbehandling af nogen grund, herunder race, hudfarve, køn, sprog, religion, politisk eller anden anskuelse, national eller social herkomst, formueforhold, fødsel eller anden stilling.

Artikel 27

I de stater, hvor der findes etniske, religiøse eller sproglige mindretal, må personer, der tilhører sådanne mindretal, ikke forholdes retten til i fællesskab med de øvrige medlemmer af deres gruppe at leve deres eget kulturliv, at bekende sig til og udøve deres egen religion eller at benytte deres eget sprog.

Afsnit IV

Artikel 28

1. Der oprettes en menneskerettighedskomitee (herefter betegnet komiteen). Den skal bestå af 18 medlemmer og varetage de nedenfor fastsatte opgaver.

2. Komiteen skal bestå af statsborgere fra de i denne konvention deltagende stater og medlemmerne skal være personer af høj moralsk kvalitet og have anerkendt sagkundskab med hensyn til menneskerettigheder. Der skal tages hensyn til fordelingen ved, at nogle af komiteens medlemmer har juridisk erfaring.

3. Komiteens medlemmer vælges og virker i deres personlige egenskab.

Artikel 29

1. Komiteens medlemmer vælges med hemmelig afstemning på grundlag af en fortegnelse over personer, der besidder de i artikel 28 foreskrevne kvalifikationer, og som er indstillet hertil af de i denne konvention deltagende stater.

2. Enhver i denne konvention deltagende stat kan højst indstille to personer. Disse skal være statsborgere i den stat, der indstiller dem.

3. En person kan indstilles flere gange.

Artikel 30

1. Det første valg finder sted senest seks måneder efter denne konventions ikrafttrædelsesdato.

2. Mindst fire måneder før tidspunktet for hvert valg til komiteen, bortset fra valg til besættelse af en plads, som er blevet erklæret ledig i overensstemmelse med artikel 34, anmoder De forenede Nationers generalsekretær skriftligt de i denne konvention deltagende stater om inden tre måneder at foreslå kandidater til komiteen.

3. De forenede Nationers generalsekretær udarbejder en alfabetisk fortegnelse over samtlige således foreslåede personer med angivelse af de deltagerstater, der har indstillet dem, og fremsender fortegnelsen til de i denne konvention deltagende stater, senest en måned før datoen for hvert valg.

4. Valg af komiteens medlemmer finder sted på et af De forenede nationers generalsekretær indkaldt møde ved De forenede Nationers hovedsæde mellem de i denne konvention deltagende stater. Ved dette møde, der for at være beslutningsdygtigt kræver deltagelse af to tredjedele af de i denne konvention deltagende stater, indvælges i komiteen de kandidater, der opnår flest stemmer og et absolut flertal af de stemmer, der afgives af de tilstedeværende og stemmeafgivende repræsentanter for deltagerstaterne.

Artikel 31

1. Komiteen må ikke omfatte flere end een statsborger fra samme stat.

2. Ved valg til komiteen skal hensyn tages til en rimelig geografisk fordeling af medlemskredsen og til repræsentation af de forskellige kulturformer og de vigtigste retssystemer.

Artikel 32

1. Komiteens medlemmer vælges for et tidsrum af fire år. De kan genvælges, såfremt de genindstilles. Funktionstiden for ni af de medlemmer, der vælges ved det første valg, udløber dog efter to års forløb; straks efter det første valg udpeges disse ni medlemmer ved lodtrækning foretaget af dirigenten for det i artikel 30, stk. 4, nævnte møde.

2. Valg afholdes ved udløbet af en funktionsperiode i overensstemmelse med de foregående artikler i dette afsnit af konventionen.

Artikel 33

1. Hvis et komiteemedlem efter de øvrige medlemmers enstemmige opfattelse er ophørt med at udøve sine funktioner af anden grund end midlertidigt fravær, underretter komiteens formand De forenede Nationers generalsekretær, som derpå erklærer det pågældende medlems plads for ledig.

2. I tilfælde af et komiteemedlems død eller tilbagetræden underretter formanden straks De forenede Nationers generalsekretær, som erklærer pladsen for ledig fra datoen for dødsfaldet eller fra den dato, det pågældende medlem træder tilbage.

Artikel 34

1. Når en plads i komiteen er erklæret ledig i henhold til artikel 33, og det tidligere medlems funktionsperiode ikke udløber inden seks måneder fra det tidspunkt, da pladsen blev erklæret ledig, giver De forenede Nationers generalsekretær meddelelse herom til de i denne konvention deltagende stater, som inden to måneder kan afgive indstillinger i henhold til artikel 29 med henblik på besættelse af den ledige plads.

2. De forenede Nationers generalsekretær udarbejder en alfabetisk fortegnelse over de således indstillede personer og fremsender denne til de i denne konvention deltagende stater. Valg til besættelse af den ledige plads finder derefter sted i overensstemmelse med de herom gældende bestemmelser i dette afsnit af konventionen.

3. Et komiteemedlem, der vælges til en plads, der er erklæret ledig i henhold til artikel 33, varetager hvervet i den resterende del af funktionsperioden for det medlem, hvis plads i komiteen blev ledig i henhold til bestemmelserne i den nævnte artikel.

Artikel 35

Komiteens medlemmer modtager, med godkendelse af De forenede Nationers generalforsamling, vederlag af De forenede Nationers midler på sådanne vilkår og betingelser, som generalforsamlingen måtte fastsætte under hensyntagen til betydningen af komiteens opgaver.

Artikel 36

De forenede Nationers generalsekretær stiller personale og øvrige hjælpemidler til rådighed for komiteen i det omfang, det er nødvendigt, for at komiteen effektivt kan udøve sine funktioner i henhold til denne konvention.

Artikel 37

1. De forenede Nationers generalsekretær indkalder komiteen til dens første møde ved De forenede Nationers hovedsæde.

2. Senere møder afholdes på tidspunkter, der fastsættes i komiteens forretningsorden.

3. Komiteen afholder som regel sine møder ved De forenede Nationers hovedsæde eller ved De forenede Nationers kontor i Geneve.

Artikel 38

Ethvert medlem af komiteen afgiver, før han tiltræder sit hverv, i et åbent komitemøde en højtidelig erklæring om, at han vil varetage sit hverv upartisk og samvittighedsfuldt.

Artikel 39

1. Komiteen vælger personer til at beklæde tillidsposter i komiteen for et tidsrum af to år. De kan genvælges.

2. Komiteen fastsætter selv sin forretningsorden, som bl.a. skal indeholde bestemmelser om at:

- a) komiteen er beslutningsdygtig, når tolv medlemmer er til stede;
- b) komiteens beslutninger skal træffes med et flertal af de tilstedeværende medlemmers stemmer.

Artikel 40

1. De i denne konvention deltagende stater forpligter sig til at afgive beretninger om de foranstaltninger, de har truffet til gennemførelse af de heri anerkendte rettigheder, og om de fremskridt, der er gjort med hensyn til disse rettigheders udnyttelse:

- a) inden et år fra konventionens ikrafttræden for de pågældende deltagerstater;
- b) derefter når som helst komiteen fremsætter anmodning derom.

2. Alle beretninger fremsendes til De forenede Nationers generalsekretær, som videresender dem til komiteen til behandling. I beretningerne angives de forhold og vanskeligheder, der måtte have været af betydning for denne konventions iværksættelse.

3. De forenede Nationers generalsekretær kan efter samråd med komiteen oversende genparter til De forenede Nationers særorganisationer af de dele af beretningerne, som henhører under deres respektive forretningsområder.

4. Komiteen gennemgår de beretninger, som afgives af de i denne konvention deltagende stater. Den fremsender sine egne beretninger til deltagerstaterne tillige med sådanne almindelige kommentarer, som den måtte finde anledning til at fremsætte. Komiteen kan endvidere fremsende disse kommentarer til Det økonomiske

og sociale Råd tillige med genparter af de beretninger, som er modtaget fra de i denne konvention deltagende stater.

5. De i denne konvention deltagende stater kan tilstille komiteen eventuelle bemærkninger til kommentarer, som måtte være fremsat i henhold til stk. 4 i denne artikel.

Artikel 41

1. En i denne konvention deltagende stat kan når som helst erklære i henhold til denne artikel, at den anerkender komiteens kompetence til at modtage og behandle henvendelser, hvorved en deltagerstat hævder, at en anden deltagerstat ikke opfylder sine forpligtelser i henhold til denne konvention. Henvendelser i henhold til denne artikel kan kun modtages og behandles, hvis de hidrører fra en deltagerstat, som har afgivet en erklæring om, at den for sit vedkommende anerkender komiteens kompetence. Komiteen må ikke modtage nogen henvendelse, der vedrører en deltagerstat, som ikke har afgivet en sådan erklæring. Henvendelser, der modtages i henhold til denne artikel, behandles i overensstemmelse med følgende regler:

- a) Hvis en i denne konvention deltagende stat finder, at en anden deltagerstat ikke opfylder bestemmelserne i denne konvention, kan den ved skriftlig henvendelse gøre den anden deltagerstat opmærksom herpå. Inden tre måneder efter modtagelsen af henvendelsen skal den modtagende stat give den stat, som har fremsendt henvendelsen, en redegørelse eller anden skriftlig udtalelse, der belyser sagen, og som i det omfang, det er muligt og sagligt motiveret, angiver de interne regler og retsmidler, der har været anvendt, er under anvendelse eller vil kunne anvendes i sagen.
- b) Såfremt sagen ikke er bilagt til begge staters tilfredshed inden seks måneder efter, at den modtagende stat har fået den oprindelige henvendelse, har hver af staterne ret til at indbringe sagen for komiteen ved meddelelse til denne samt til den anden stat.
- c) Komiteen må først behandle en sag, der er indbragt for den, når den har sikret sig, at alle de retsmidler, der er til rådighed i den pågældende stat, er anvendt og udtømt i overensstemmelse med de i folkeretten almindeligt anerkendte principper. Dette gælder ikke, hvor anvendelsen af retsmidlerne trækker urimeligt i langdrag.
- d) Komiteen træder sammen for lukkede døre, når den behandler henvendelser i henhold til denne artikel.
- e) Med forbehold at bestemmelser i litra *c)* skal komiteen tilbyde de pågældende deltagerstater sin bistand med benblik på en mindelig afgørelse af sagen på grundlag af respekt for menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, således som disse er anerkendt i denne konvention.
- f) I enhver sag, der indbringes for komiteen, kan denne anmode de i litra *b)* omhandlede deltagerstater om at tilvejebringe enhver oplysning af betydning for sagen.
- g) De i litra *b)* omhandlede deltagerstater har ret til at lade sig repræsentere, når sagen behandles i komiteen, og til at fremkomme med mundtlige og/eller skriftlige indlæg.
- h) Komiteen afgiver inden tolv måneder efter datoen for modtagelsen af en meddelelse i henhold til litra *b)* beretning:
- i) hvis der er opnået en afgørelse efter bestemmelserne i litra *e)*, begrænser komiteen sin beretning til en kort redegørelse for de faktiske omstændigheder og den opnåede løsning;
- ii) hvis der ikke er opnået en løsning efter bestemmelserne i litra *e)*, begrænser komiteen sin beretning til en kort redegørelse for de faktiske omstændigheder; de skriftlige indlæg samt en gengivelse af de pågældende deltagerstaters mundtlige indlæg vedføjes beretningen.

Beretningen fremsendes i alle tilfælde til de pågældende deltagerstater.

2. Bestemmelserne i denne artikel træder i kraft, når ti af de i denne konvention deltagende stater har afgivet erklæring i henhold til stk. 1 i denne artikel.

Sådanne erklæringer deponeres af deltagerstaterne hos De forenede Nationers generalsekretær, som fremsender genparter deraf til de øvrige deltagerstater. En erklæring kan når som helst trækkes tilbage ved en meddelelse til generalsekretæren. En sådan tilbagetrækning berører ikke behandlingen af en sag, hvorom henvendelse allerede er sket i henhold til denne artikel. Efter at meddelelsen om erklæringens tilbagetrækning er modtaget af

generalsekretæren, må yderligere henvendelser ikke modtages fra nogen deltagerstat, medmindre den pågældende deltagerstat har afgivet en ny erklæring.

Artikel 42

1 a) Hvis en sag, som indbringes for komiteen i overensstemmelse med artikel 41, ikke afgøres til de pågældende deltagerstaters tilfredshed, kan komiteen med de pågældende deltagerstaters forudgående samtykke nedsætte en *ad hoc* mægling Kommission (herefter benævnt kommissionen). Denne stiller sin bistand til rådighed for de pågældende deltagerstater med henblik på en mindelig afgørelse af sagen på grundlag af respekt for denne konvention.

- b) Kommissionen består af fem personer, der kan godkendes af de pågældende deltagerstater. Såfremt de pågældende deltagerstater ikke inden tre måneder når til fuld enighed om kommissionens sammensætning, vælges de kommissionsmedlemmer, om hvem der ikke er opnået enighed, med to tredjedels flertal ved hemmelig afstemning i komiteen blandt dens egne medlemmer.

2. Kommissionens medlemmer virker i deres personlige egenskab. De må ikke være statsborgere i de pågældende deltagerstater eller i en stat, der ikke er deltager i denne konvention, eller i en deltagerstat, som ikke har afgivet erklæring i henhold til artikel 41.

3. Kommissionen vælger selv sin formand og vedtager selv sin forretningsorden.

4. Kommissionens møder afholdes som regel ved De forenede Nationers hovedsæde eller ved De forenede Nationers kontor i Geneve. De kan dog afholdes på sådanne andre egnede steder, som kommissionen måtte bestemme i samråd med De forenede Nationers generalsekretær og de pågældende deltagerstater.

5. Det sekretariat, som stilles til rådighed i overensstemmelse med artikel 36 betjener også de kommissioner, som nedsættes i henhold til denne artikel.

6. De oplysninger, som modtages og sammenholdes af komiteen stilles til rådighed for kommissionen, og kommissionen kan anmode de pågældende deltagerstater om at meddele andre oplysninger af betydning for sagen.

7. Når kommissionen har færdigbehandlet sagen, dog i intet tilfælde senere end tolv måneder efter, at den har modtaget denne, afgiver den en beretning til komiteens formand til videresendelse til de pågældende deltagerstater:

- a) hvis kommissionen ikke er i stand til at afslutte sin behandling af sagen inden tolv måneder, begrænser den sin beretning til en kort redegørelse for sagens hidtidige behandling;
- b) hvis der opnås en mindelig afgørelse af sagen på grundlag af respekt for menneskerettighederne som anerkendt i denne konvention, begrænser kommissionen sin beretning til en kort redegørelse for de faktiske omstændigheder og den opnåede løsning;
- c) hvis der ikke opnås en løsning i henhold til bestemmelserne i litra *b)*, indeholder kommissionens beretning en redegørelse for resultaterne af dens undersøgelse af alle faktiske omstændigheder af betydning for de pågældende deltagerstaters mellemværende samt for dens vurdering af mulighederne for en mindelig afgørelse af sagen. Denne beretning indeholder endvidere de pågældende deltagerstaters skriftlige indlæg samt en gengivelse af deres mundtlige indlæg;
- d) hvis kommissionens beretning afgives i henhold til litra *c)* skal de pågældende deltagerstater inden tre måneder efter dens modtagelse meddele komiteens formand, hvorvidt de godtager indholdet af kommissionens beretning.

8. Bestemmelserne i denne artikel berører ikke komiteens pligter i henhold til artikel 41.

9. De pågældende deltagerstater deler kommissionsmedlemmernes udgifter ligeligt imellem sig i henhold til beregninger, der tilvejebringes af De forenede Nationers generalsekretær.

10. De forenede Nationers generalsekretær er bemyndiget til om nødvendigt at dække kommissionsmedlemmernes udgifter, før disse refunderes af de pågældende deltagerstater i overensstemmelse med stk. 9 i denne artikel.

Artikel 43

Medlemmerne af komiteen og af de *ad hoc* mæglingskommissioner, der måtte blive nedsat i henhold til artikel 42, er berettigede til de samme lettelser, rettigheder og immuniteter, som tilkommer De forenede Nationers udsendte eksperter i henhold til herom gældende bestemmelser i konventionen om De forenede Nationers rettigheder og immuniteter.

Artikel 44

Denne konventions gennemførelsesbestemmelser berører ikke de fremgangsmåder, der er foreskrevet med hensyn til gennemførelsen af menneskerettigheder i eller i medfør af De forenede Nationers og særorganisationernes statutter og konventioner, og forhindrer ikke de i denne konvention deltagende stater i at benytte andre fremgangsmåder til bilæggelse af en tvist i overensstemmelse med almindelige eller særlige mellem den gældende internationale overenskomster.

Artikel 45

Komiteen afgiver gennem Det økonomiske og sociale Råd en årlig beretning om sin virksomhed til De forenede Nationers generalforsamling.

Afsnit V

Artikel 46

Intet i denne konvention må fortolkes som en indskrænkning i de bestemmelser i de De forenede Nationers pagt og særorganisationernes statutter, der nærmere angiver det ansvar, som De forenede Nationers forskellige organer og særorganisationerne hver især har, for såvidt angår de i denne konvention omhandlede spørgsmål.

Artikel 47

Intet i denne konvention må fortolkes som en indskrænkning i alle folks naturlige ret til fuld og fri nydelse og udnyttelse af deres naturgivne rigdomskilder og ressourcer.

Afsnit VI

Artikel 48

1. Denne konvention kan undertegnes af enhver medlemsstat i De forenede Nationer eller ethvert medlem af en af særorganisationerne af enhver stat, der har tilsluttet sig Den internationale Domstols statut og enhver anden stat, der af De forenede Nationers generalforsamling er blevet opfordret til at deltage i denne konvention.

2. Denne konvention skal ratificeres. Ratifikationsinstrumenter skal deponeres hos De forenede Nationers generalsekretær.

3. Denne konvention kan tiltrædes af enhver af de i stk. 1 i denne artikel nævnte stater.

4. Tiltrædelse sker ved deponering af et tiltrædelsesinstrument hos De forenede Nationers generalsekretær.

5. De forenede Nationers generalsekretær underretter alle stater, som har undertegnet eller tiltrådt denne konvention, om deponeringen af ethvert ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

Artikel 49

1. Denne konvention træder i kraft tre måneder efter datoen for deponeringen af det femogtredivte ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument hos De forenede Nationers generalsekretær.

2. For enhver stat, der ratificerer eller tiltræder denne konvention efter deponeringen af det femogtredivte ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument, træder konventionen i kraft tre måneder efter datoen for deponeringen af dens eget ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

Artikel 50

Bestemmelserne i denne konvention finder uden begrænsning eller undtagelse anvendelse på alle dele af forbundsstater.

Artikel 51

1. Enhver i denne konvention deltagende stat kan stille ændringsforslag og indsende dem til De forenede Nationers generalsekretær. Denne skal derefter give meddelelse om de foreslåede ændringer til de i konventionen deltagende stater med anmodning om at blive underrettet. Såfremt deltagerstaterne ønsker en konference med det formål at behandle og stemme om forslagene. Hvis mindst en tredjedel af deltagerstaterne ønsker en sådan konference, skal generalsekretæren sammenkalde konferencen under De forenede Nationers auspicer. Enhver ændring, der vedtages af et flertal af de stater, der er til stede og afgiver deres stemme ved konferencen, skal forelægges De forenede Nationers generalforsamling til godkendelse.

2. Ændringer træder i kraft, når de er godkendt af De forenede Nationers generalforsamling og vedtaget med to tredjedels flertal af de i denne konvention deltagende stater i overensstemmelse med deres respektive forfatningsmæssige regler.

3. Når ændringer træder i kraft, er de bindende for de deltagerstater, som har godkendt dem, medens de øvrige deltagerstater stadig er bundet af bestemmelserne i denne konvention og eventuelle tidligere ændringer, som de har godkendt.

Artikel 52

Uanset de meddelelser, der afgives i henhold til artikel 48, stk. 5, underretter Den forenede Nationers generalsekretær alle de i stk. 1 i samme artikel omhandlede stater om:

- a) undertegnelser, ratifikationer og tiltrædelser i henhold til artikel 48;
- b) datoen for denne konventions ikrafttræden i henhold til artikel 49, samt datoen for enhver ændrings ikrafttræden i henhold til artikel 51.

Artikel 53

1. Denne konvention, hvis engelske, franske, kinesiske, russiske og spanske tekst har samme gyldighed, skal deponeres i De forenede Nationers arkiv.

2. De forenede Nationers generalsekretær skal fremsende bekræftede genparter af denne konvention til samtlige de i artikel 48 omhandlede stater.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede, som af deres respektive regeringer er behørigt bemyndiget hertil, undertegnet denne konvention, åbnet for undertegnelse i New York den nittende december nitten hundrede og seksogtres.

- (Underskrifter) Oversættelse.

VALGFRI PROTOKOL TIL DEN INTERNATIONALE KONVENTION OM BORGERLIGE OG POLITISKE RETTIGHEDER

De i denne protokol deltagende stater, som

finder, at det for yderligere at fremme formålene med konventionen om borgerlige og politiske rettigheder (herefter benævnt konventionen) og gennemførelsen af dens bestemmelser ville være formålstjenligt at gøre det muligt for den i medfør af konventionens afsnit IV oprettede menneskerettighedskomitee (herefter benævnt komiteen) i overensstemmelse med denne protokol at modtage og behandle henvendelser fra enkeltpersoner, der hævder at være ofre for krænkelse af nogen af de i konventionen anførte rettigheder,

er blevet enige om følgende:

Artikel 1

En i konventionen deltagende stat, som tilslutter sig denne protokol, anerkender komiteens kompetence til at modtage og behandle henvendelser fra enkeltpersoner, som er undergivet dens jurisdiktion, og som hævder at være ofre for krænkelse fra den pågældende deltagerstats side af nogen af de i konventionen nævnte rettigheder. Komiteen kan ikke modtage henvendelser, der vedrører en stat, som er deltager i konventionen, men ikke har tilsluttet sig denne protokol.

Artikel 2

Med forbehold af bestemmelserne i artikel 1 kan enkeltpersoner, der hævder, at nogen af deres i konventionen opregnede rettigheder er blevet krænket, og som har udtømt alle de retsmidler, der står til rådighed i deres hjemland, indgive en skriftlig henvendelse til behandling i komiteen.

Artikel 3

Komiteen skal afvise enhver henvendelse i henhold til denne protokol, når henvendelsen er anonym, eller når komiteen anser den for at være et misbrug af retten til at foretage sådanne henvendelser eller for at være uforenelig med konventionens bestemmelser.

Artikel 4

1. Med forbehold af bestemmelserne i artikel 3 skal komiteen gøre den deltagerstat, som hævdes at krænke en bestemmelse i konventionen, bekendt med henvendelsen, som komiteen modtager i henhold til denne protokol.

2. Inden seks måneder skal den pågældende stat tilstille komiteen en skriftlig redegørelse eller udtalelse, som belyser sagen og angiver de eventuelle foranstaltninger, staten måtte have truffet.

Artikel 5

1. Komiteen skal behandle henvendelser, der modtages i henhold til denne protokol, under hensyntagen til alle skriftlige oplysninger, som klageren og den pågældende deltagerstat har stillet til dens rådighed.

2. Komiteen må ikke behandle en henvendelse fra en enkeltperson, medmindre den har sikret sig:

- a) at samme sag ikke er genstand for behandling efter andre regler om international undersøgelse eller bilæggelse;
- b) at den pågældende har udtømt alle de retsmidler, der står til rådighed i hjemlandet. Dette gælder dog ikke, hvor anvendelsen af retsmidlerne trækker urimeligt i langdrag.

3. Komiteen træder sammen for lukkede døre, når den behandler henvendelser i henhold til denne protokol.

4. Komiteen underretter den pågældende deltagerstat og klageren om sine synspunkter.

Artikel 6

komiteen medtager i sin årlige beretning i henhold til konventionens artikel 45 en oversigt over sin virksomhed i henhold til denne protokol.

Artikel 7

Indtil opnåelsen af de mål, som er opstillet i den på De forenede Nationers generalforsamling den 14. december 1960 vedtagne resolution 1514 (XV), og som angår erklæringen om tilståelse af uafhængighed til kolonier og kolonibefolkninger, begrænser denne protokols bestemmelser på ingen måde den klageret, der er indrømmet disse befolkninger i De forenede Nationers pagt og i andre internationale konventioner og dokumenter, som henhører under De forenede Nationer og særorganisationerne.

Artikel 8

1. Denne protokol kan undertegnes af enhver stat, som har undertegnet konventionen.

2. Denne protokol kan ratificeres af enhver stat, som har ratificeret eller tiltrådt konventionen. Ratifikationsinstrumenter deponeres hos De forenede Nationers generalsekretær.

3. Denne protokol kan tiltrædes af enhver stat, som har ratificeret eller tiltrådt konventionen.

4. Tiltrædelse sker ved deponering af et tiltrædelsesinstrument hos De forenede Nationers generalsekretær.

5. De forenede Nationers generalsekretær underretter samtlige stater, som har undertegnet eller tiltrådt denne protokol, om deponeringen af ethvert ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

Artikel 9

1. Under forbehold af konventionens ikrafttræden træder denne protokol i kraft tre måneder efter, at det tiende ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument er deponeret hos De forenede Nationers generalsekretær.

2. For enhver stat, der ratificerer eller tiltræder denne protokol efter deponeringen af det tiende ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument, træder denne protokol i kraft tre måneder efter datoen for deponeringen af dens eget ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

Artikel 10

Denne protokols bestemmelser finder uden nogen begrænsning eller undtagelse anvendelse på alle dele af forbundsstater.

Artikel 11

1. Enhver i denne protokol deltagende stat kan stille ændringsforslag og indsende dem til De forenede Nationers generalsekretær. Denne skal derefter give meddelelse om de foreslåede ændringer til de i protokollen

deltagende stater med anmodning om at blive underrettet, såfremt staterne ønsker en konference af deltagerstaterne med det formål at behandle og stemme om forslagene. Hvis mindst en tredjedel af deltagerstaterne ønsker en sådan konference, skal generalsekretæren sammenkalde konferencen under De forenede Nationers auspicer. Enhver ændring, der vedtages af et flertal af de deltagerstater, der er tilstede og afgiver deres stemme ved konferencen, skal forelægges De forenede Nationers generalforsamling til godkendelse.

2. Ændringer træder i kraft, når de er godkendt af De forenede Nationers generalforsamling og vedtaget med to tredjedels flertal af deltagerne i denne protokol i overensstemmelse med deres respektive forfatningsmæssige regler.

3. Når ændringer træder i kraft, er de bindende for de deltagerstater, som har godkendt dem, medens de øvrige deltagerstater stadig er bundet af bestemmelserne i denne protokol og eventuelle tidligere ændringer, som de har godkendt.

Artikel 12

1. Enhver deltagerstat kan når som helst opsig denne protokol ved en skriftlig meddelelse stilet til De forenede Nationers generalsekretær. Opsigelsen træder i kraft tre måneder efter, at generalsekretæren har modtaget meddelelsen.

2. En opsigelse har ingen indflydelse på den fortsatte anvendelse af denne protokols bestemmelser på enhver henvendelse, der foretages i henhold til artikel 2, før opsigelsen træder i kraft.

Artikel 13

Foruden at udsende meddelelser i henhold til denne protokols artikel 8, stk. 5, underretter De forenede Nationers generalsekretær samtlige de i konventionens artikel 48, stk. 1, omhandlede stater om:

- a) undertegnelser, ratifikationer og tiltrædelser i henhold til artikel 8;
- b) datoen for denne protokols ikrafttræden i henhold til artikel 9 samt datoen for eventuelle ændringers ikrafttræden i henhold til artikel 11;
- c) opsigelser i henhold til artikel 12.

Artikel 14

1. Denne protokol, hvis engelske, franske, kinesiske, russiske og spanske tekst har samme gyldighed, deponeres i De forenede Nationers arkiv.

2. De forenede Nationers generalsekretær fremsender bekræftede genparter af denne protokol til samtlige de i konventionens artikel 48 omhandlede stater.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede, som af deres respektive regeringer er behørigt bemyndiget hertil, undertegnet denne protokol, åbnet for undertegnelse i New York den nittende december nitten hundrede og seksogtres.

- (Underskrifter)

Danmarks ratifikationsinstrument deponeredes den 6. januar 1972 hos De forenede Nationers generalsekretær, og konventionen trådte i medfør af artikel 49, stk. 1 i kraft for Danmark og følgende lande den 23. marts 1976:

Barbados, Den bjelorussiske socialistiske Sovjetrepublik, Bulgarien, Chile, Columbia, Costa Rica, Cypren, Ecuador, Finland, Irak, Iran, Jamaica, Jordan, Jugoslavien, Kenya, Libanon, Libyen, Madagascar, Mali, Mauritius, Den mongolske Folkerepublik, Norge, Rumænien, Rwanda, De socialistiske Sovjetrepublikkers Union, Sverige, Syrien, Tjekkoslaviet, Tunesien, Den tyske demokratiske Republik, Forbundsrepublikken Tyskland (incl. Land Berlin), Den ukrainske socialistiske Sovjetrepublik, Ungarn og Uruguay.

Der er ved ratifikationen eller tiltrædelsen taget forbehold og afgivet erklæringer som følger:

Danmark: Forbehold over for kravet i artikel 10, stk. 3, 2. punktum, om at unge lovovertrædere skal holdes adskilt fra voksne, artikel 14, stk. 1, vedrørende offentlig rettergang, artikel 14, stk. 5, vedrørende fornyet prøvelse af domfældelse og retsfølge i straffesager, artikel 14, stk. 7, vedrørende genoptagelse af straffesager, der er endt med frifindende dom, samt artikel 20, stk. 1, vedrørende forbud mod propaganda for krig. Erklæring i henhold til artikel 41 om, at Danmark for en toårig periode regnet fra konventionens ikrafttrædelsesdato anerkender den i artiklen nævnte menneskerettighedskomites kompetence til at behandle klager fra en deltagerstat mod en anden.

Barbados: Forbehold om indtil videre ikke fuldt ud at opfylde artikel 14, stk. 3 d), vedrørende gratis juridisk bistand for tiltalte i straffesager.

Finland: Forbehold over for artikel 9, stk. 3, vedrørende forpligtelsen til ufortøvet at fremstille en arresteret eller en person, der tilbageholdes som sigtet, for en dommer, artikel 10, stk. 2 b) og stk. 3, vedrørende forpligtelsen til at holde unge tiltalte og lovovertrædere adskilt fra voksne, artikel 13 vedrørende udlændinges retsstilling i forbindelse med udvisning, artikel 14, stk. 1, vedrørende forpligtelsen til at offentliggøre enhver dom, artikel 14, stk. 3 d), vedrørende en tiltaltes ret til juridisk bistand, artikel 14, stk. 7, vedrørende genoptagelse af straffesager til skade for domfældte personer samt artikel 20, stk. 1, vedrørende forbud mod propaganda for krig. Erklæring i henhold til artikel 41 om, at Finland anerkender menneskerettighedskomiteens kompetence til at behandle klager fra en deltagerstat mod en anden.

Norge: Forbehold over artikel 6, stk. 4, vedrørende enhver dødsdømts ret til at søge benådning eller forvandling af straffen, artikel 10, stk. 2 b) og stk. 3, vedrørende forpligtelsen til at holde unge tiltalte og lovovertrædere adskilt fra voksne, artikel 14, stk. 5 og 7, vedrørende diverse retssikkerhedsgarantier samt artikel 20, stk. 1, vedrørende forbud mod propaganda for krig. Erklæring i henhold til artikel 41 om, at Norge anerkender menneskerettighedskomiteens kompetence til at behandle klager fra en deltagerstat mod en anden.

Sverige: Forbehold over for artikel 10, stk. 3, vedrørende forpligtelsen til at holde unge lovovertrædere adskilt fra voksne, artikel 14, stk. 7, vedrørende genoptagelse af straffesager samt artikel 20, stk. 1, vedrørende forbud mod propaganda for krig. Erklæring i henhold til artikel 41 om, at Sverige anerkender menneskerettighedskomiteens kompetence til at behandle klager fra en deltagerstat mod en anden.

Forbundsrepublikken Tyskland: Fortolkningserklæring vedrørende artiklerne 19, 21 og 22 sammenholdt med artikel 2, stk. 1. Forbehold over for artikel 14, stk. 3 d), vedrørende en tiltaltes ret til at være til stede ved pådømmelsen i højere instans, artikel 14, stk. 5, vedrørende fornyet prøvelse af domfældelse og retsfølge i straffesager samt artikel 15, stk. 1, vedrørende straf i tilfælde, hvor der efter lovovertrædelsens begåelse er fastsat en mildere straf.

Bestemmelserne i konventionens artikel 41 vedrørende menneskerettighedskomiteens kompetence til at behandle klager fra en deltagerstat mod en anden træder i kraft, når ti af de i konventionen deltagende stater har afgivet erklæring i henhold til artiklens stk. 1.

Den tilhørende valgfri protokol om menneskerettighedskomiteens kompetence til at behandle henvendelser fra enkeltpersoner er foruden af Danmark blevet ratificeret eller tiltrådt af følgende lande:

Barbados, Columbia, Costa Rica, Ecuador, Finland, Jamaica, Madagascar, Mauritius, Norge, Sverige og Uruguay.

Protokollen trådte i medfør af dens artikel 9, stk. 1, i kraft for Danmark og nævnte lande samtidig med konventionen den 23. marts 1976.

Danmark, Norge og Sverige har ratificeret protokollen med det forbehold, at bestemmelserne i artikel 5, stk. 2 a), skal forstås således, at den i medfør af konventionens artikel 28 forudsete komitee ej heller må behandle en henvendelse fra en enkeltperson, medmindre komiteen har sikret sig, at den samme sag ikke har været genstand for behandling efter andre regler om international undersøgelse eller bilæggelse.

Udenrigsministeriet, den 29. marts 1976.

K. B. Andersen.